

**Ключник С.В. Слід вічності / Літературна редакція П. Дідовича.-
Чернівці: Десна Поліграф, 2013. – 295 с.: іл.**

Ім'я Світлани Василівни Ключник – мистецтвознавця і музейного науковця з енциклопедичними знаннями про культуру і мистецтво Чернігово-Сіверщини добре відоме в Чернівці, її літературно-художню монографію «Слід вічності» присвячено висвітленню життєвого й творчого шляху Володимира Володимировича Ємця – народного художника України, почесного громадянина міста Чернігова, кавалера ордена Ярослава Мудрого та Золотої медалі Національної Академії мистецтв України, лауреата обласної премії імені Михайла Коцюбинського.

Опублікована книга – результат багаторічної праці автора, набутого досвіду спілкування з художником. Основою джерельної бази є друковані матеріали, опрацьовані, а в деяких випадках і створені автором протягом 1960-х – початку 2000-х років.

Уперше вичерпно охарактеризовано його біографію, мистецьку, громадську і педагогічну діяльність, дано ґрунтовний мистецтвознавчий аналіз доробку за півстоліття творчої роботи.

Актуальність видання вбачаємо у новому погляді на багатоаспектну діяльність В. В. Ємця в контексті українського сучасного мистецтва II половини XX – початку XXI століття. Автор аналізує еволюцію його творчості, її зв'язок з культурно-мистецьким життям Чернігівського регіону, вклад у розвиток Чернігівської художньої школи. На прикладі творчих здобутків подає своє бачення і розуміння власне мистецтва, а також місця художника в суспільстві.

Монографія складається із вступу, 53-х розділів, побудованих у вигляді окремих нарисів, в яких висвітлюється біографія і діяльність митця, та вмотивованих висновків. Усі розділи супроводжують численні світлини біографічного та родинного характеру, ілюстрації творів.

У вступній частині голова Чернігівської обласної державної адміністрації В. М. Хоменко та академік, президент Національної Академії образотворчого мистецтва і архітектури А. В. Чебикін характеризують В. В. Ємця як непересічну художню і культурну особистість українського сьогодення.

Дослідниці вдалося зібрати об'ємний матеріал, який аналітично конкретизує всі періоди творчої біографії митця, зазначаючи її різновекторність, самобутність і, головне, виразний національний характер. Розкриваються складові його творчого стилю: прекрасна професійна освіта, напрацювання власної манери, великі вимогливість і працездатність. Ця інформація подається на тлі широких історичних і культурних паралелей, завдяки яким ми краще розуміємо атмосферу часу.

Підкреслено, що художник сформувався як представник реалістичного напрямку, однак не уникає нових, сучасних засобів вираження за його межами. Вільно почувається в різних жанрах: то як майстер елегійних пейзажів чи самобутніх тематичних картин, то як портретист-аналітик.

Текст насичений мистецтвознавчим аналізом майже всіх програмних творів художника, він здійснюється шляхом звернення до актуальності тематики, техніки виконання і можливостей, за допомогою яких досягається виразність форми та змісту. Багато робіт вводиться в мистецтвознавчий обіг уперше.

Позитивною рисою праці є відображення у ній багатьох українських персоналій, причетних до становлення Ємця як творчої особистості: педагогів Вільгельміни Зазерської, Лева Вітковського, Віктора Пузиркова, Тетяни Яблонської, однодумців – відомих художників, мистецтвознавців, журналістів тощо. Увагу приділено таким постатям, як Андрій Чебикін, Олександр Лопухов, Віктор Трубочанінов, Валентина Рубан, Ольга Воронова, Микола Маричевський, Валерій Шевчук, Станіслав Реп'ях тощо.

Окрім творчих здобутків, підкреслено його вміння організувати роботу і

відповідати за задуману справу, незважаючи на суб'єктивні труднощі. Це сприяло у 1985 році створенню чернігівського відділення Спілки художників України, а у 1990-х — успішному керівництву Чернігівським обласним художнім музеєм, де, до речі, зберігається значна частина живописного і графічного доробку митця.

Недоліками дослідження є поодинокі помилки технічного характеру і малий наклад — 300 примірників, через що воно вже стало бібліографічною рідкістю. Шкода, якщо з цієї причини праця не дійде до зацікавленого читача.

Книга містить цінну мистецтвознавчу та культурологічну інформацію, що стосується в першу чергу Чернігівського регіону, визначається точністю, конкретністю, доступністю викладу матеріалу, аргументованими узагальненнями і висновками, належним оформленням ілюстративного матеріалу. Має якості науково-обґрунтованого джерела для написання підручників з історії мистецтва Чернігівщини.

Видання має ошатний вигляд, відзначається якісним поліграфічним рівнем. Адресоване не тільки вузьким спеціалістам-художникам, мистецтвознавцям, культурологам, музейним науковцям, але й широкій аудиторії тих, хто цікавиться надбанням чернігівської культури, шанувальникам сучасного українського мистецтва.

У цілому, за актуальністю, структурою, фаховим рівнем викладеного матеріалу, формулюванням основних тез монографія Світлани Ключник «Слід вічності» постає суттєвим внеском у дослідження і популяризацію художньо-мистецького життя Чернігівського краю II половини XX — початку XXI століть. Тому цілком обґрунтовано була висунена на здобуття обласної премії імені Михайла Коцюбинського 2014 року і отримала її у вересні цього року.

Світлана КУРАЧ

